

Ріта ЗАБЛОЦЬКА

доктор економічних наук, професор, Навчально-науковий інститут міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Київ, Україна, rzablotska@knu.ua

ORCID ID: 0000-0001-7174-8946

Денис РУСАК

доктор економічних наук, професор, Навчально-науковий інститут міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Київ, Україна, mev.rdm@clouds.iir.edu.ua

ORCID ID: 0000-0001-6603-0761

СУЧАСНІ ТРЕНДИ ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ: УПРАВЛІНСЬКИЙ ТА ФІНАНСОВИЙ АСПЕКТИ

Вступ. Однією з ключових складових сталого розвитку є зелена економіка, метою якої є зменшення негативного впливу на довкілля, раціональне використання ресурсів і забезпечення економічного зростання без шкоди для екології. Цей підхід не лише відповідає на глобальні виклики, такі як зміна клімату та виснаження природних ресурсів, а й відкриває нові можливості для управлінських та фінансових інновацій.

Сучасні тренди зеленої економіки охоплюють впровадження нових технологій, розвиток екологічно чистих продуктів і послуг, а також створення ефективних механізмів для зменшення викидів парникових газів та управління відходами. Важливими аспектами є також перехід до відновлювальних джерел енергії, оптимізація виробничих процесів та підвищення енергоефективності.

Таким чином, розуміння сучасних трендів зеленої економіки є необхідним для ефективного управління і фінансування у нових умовах. Саме тому сучасні дослідження ключових елементів цих трендів, їх впливу на управлінські практики та фінансові стратегії, а також можливості і виклики, що постають перед організаціями в контексті переходу до зеленої економіки, є актуальними та необхідними для забезпечення подальшого економічного зростання.

Мета – визначити сучасні тренди розвитку зеленої економіки з урахуванням фінансового та управлінського аспектів.

Результати. Проаналізовано головні тренди розвитку сучасної зеленої економіки, подано основні риси та відмінності від традиційної економіки. Визначено вплив управлінського та фінансового аспектів на розвиток зеленої економіки. Доведено, що управлінський аспект зеленої економіки містить розробку і реалізацію стратегій, які не тільки відповідають вимогам екологічних стандартів, а й забезпечують конкурентоспроможність і довгострокову стабільність бізнесу. При цьому фінансовий аспект зеленої економіки охоплює питання інвестування в екологічно чисті технології, фінан-

сування проєктів, що мають позитивний вплив на довкілля, та оцінки фінансових ризиків і можливостей, пов'язаних із переходом до зеленої економіки.

Висновки. В процесі дослідження було обґрунтовано, що сталий розвиток є не лише концептуальною ідеєю, а перетворюється на необхідність для сучасного бізнесу й економічної діяльності. Зелена економіка пропонує нові можливості та виклики як з управлінського, так і з фінансового аспектів, що вимагає від компаній адаптації та інновацій. Загалом інтеграція принципів зеленої економіки в управлінські та фінансові стратегії є ключовим фактором для забезпечення сталого розвитку й адаптації до змін глобального економічного простору. Успішна реалізація цих принципів дає змогу організаціям не лише знижувати свій екологічний слід, а й створювати нові бізнес-можливості, підвищувати репутацію та залучати інвесторів, які орієнтовані на сталість.

Ключові слова: циркулярна економіка, сталий розвиток, зелена економіка, фінансові інструменти, зелені фінанси, циркулярні бізнес-моделі, глобальні ланцюги вартості, регулювання, кластери, ЄС.

Табл.: 3, рис.: 1, бібл.: 19.

Rita ZABLOTSKA

Dr.Sc. (Economics), Prof., Educational and Scientific Institute of International Relations, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv Ukraine, rzablotska@knu.ua
ORCID ID: 0000-0001-7174-8946

Denys RUSAK

Dr. Sc. (Economics), Prof., Educational and Scientific Institute of International Relations, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine, mev.rdm@clouds.iir.edu.ua
ORCID ID: 0000-0001-6603-0761

MODERN TRENDS OF THE GREEN ECONOMY: MANAGERIAL AND FINANCIAL ASPECTS

Introduction. One of the key components of sustainable development is the green economy, which aims to reduce the negative impact on the environment, rational use of resources and ensure economic growth without harming the environment. This approach not only responds to global challenges such as climate change and the depletion of natural resources, but also opens up new opportunities for managerial and financial innovation.

Modern trends in the green economy include the introduction of new technologies, the development of environmentally friendly products and services, as well as the creation of effective mechanisms for reducing greenhouse gas emissions and waste management. The transition to renewable energy sources, optimization of production processes and improvement of energy efficiency are also important aspects.

Thus, understanding the current trends of the green economy is necessary for effective management and financing in new conditions. That is why modern studies of the key elements of these trends, their impact on management practices and financial strategies, as well as the opportunities and challenges facing organizations in the context of the transition to a green economy are relevant and necessary to ensure further economic growth.

The purpose of the article is to determine the current trends in the development of the green economy, taking into account financial and managerial aspects.

Results. *The presented paper analyzes the main trends in the development of the modern green economy, presents the main features and differences from the traditional economy. The impact of managerial and financial aspects on the development of the green economy is determined. It has been proven that the managerial aspect of the green economy includes the development and implementation of strategies that not only meet the requirements of environmental standards, but also ensure competitiveness and long-term stability of business. At the same time, the financial aspect of the green economy covers the issues of investing in environmentally friendly technologies, financing projects that have a positive impact on the environment, and assessing the financial risks and opportunities associated with the transition to a green economy.*

Conclusions. *In the process of research, it was substantiated that sustainable development is not only a conceptual idea, but turns into a necessity for modern business and economic activity. The green economy offers new opportunities and challenges from both managerial and financial aspects, requiring companies to adapt and innovate. In general, the integration of green economy principles into management and financial strategies is a key factor for ensuring sustainable development and adaptation to changes in the global economic space. Successful implementation of these principles allows organizations not only to reduce their environmental footprint, but also to create new business opportunities, enhance reputation and attract sustainability-oriented investors.*

Keywords: *circular economy, sustainable development, green economy, financial instruments, green finance, circular business models, global value chains, regulation, clusters, EU.*

JEL Classification: A10, F10, F30, G10, G19, G28.

Постановка проблеми. В трансформаційних умовах глобального економічного простору сьогодення, у контексті глобальних екологічних викликів та соціальних змін зелена економіка стає ключовим напрямом для досягнення сталого розвитку. Суть розвитку концепції зеленої економіки полягає у впровадженні моделей економічного зростання, які спрямовані на збереження природних ресурсів, зменшення екологічного впливу і забезпечення соціальної відповідальності.

Тому зелена економіка, як концепція, охоплює широкий спектр заходів та інновацій, спрямованих на створення економічних переваг, які не суперечать екологічним принципам. Вона передбачає трансформацію традиційних моделей виробництва і споживання через впровадження новітніх

технологій, використання відновлювальних джерел енергії, зменшення відходів і викидів шкідливих речовин, а також підвищення енергоефективності.

Зелена економіка є комплексним концептом, що містить низку елементів, які взаємодіють для досягнення екологічної, економічної і соціальної сталості. Основні складові зеленої економіки подано на рис. 1.

Загалом складові зеленої економіки взаємопов'язані й утворюють комплексний підхід до забезпечення сталого розвитку, що має на меті зменшення негативного впливу на довкілля, підтримку економічного зростання і покращення якості життя людей.

Основні принципи зеленої економіки базуються на раціональному використанні ресурсів, підтримці біорізноманіття та екологічної рівноваги, а також на розвитку

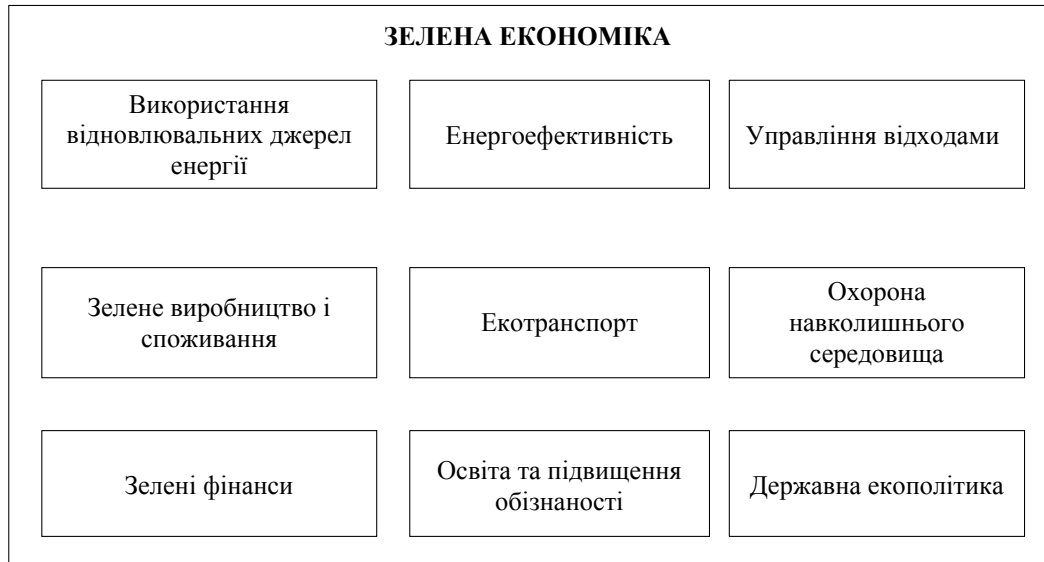

Рис. 1. Складові зеленої економіки*

* Побудовано на основі [1–9].

економічних активностей, які забезпечують як екологічну, так і економічну вигоду. Важливим аспектом є також інтеграція екологічних норм у бізнес-практики та державну політику, що сприяє формуванню відповідальних економічних і соціальних моделей.

Саме тому варто зазначити, що розвиток зеленої економіки не лише відповідає на невідкладні екологічні виклики, такі як глобальне потепління і виснаження природних ресурсів, а й відкриває нові можливості для інновацій та економічного зростання. А це передбачає зростання інвестицій у зелений сектор, створення нових робочих місць і розвиток технологій, що сприяють збереженню екологічного балансу.

Отже, сутність розвитку зеленої економіки полягає у поєднанні екологічних цілей з економічними інтересами, що дає змогу створювати стійкі і прогресивні рішення для сучасного світу. Цей підхід не лише забезпечує довгострокову стабільність для планети, а й сприяє формуванню більш ін-

новаційних, ефективних та відповідальних економічних систем.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика становлення та розвитку зеленої економіки набуває сьогодні особливої уваги поряд з цифровими трансформаціями та інклюзивністю. Саме тому сучасні аспекти розвитку зеленої економіки знайшли своє відображення в роботах таких авторів: N. Reznikova, V. Panchenko, V. Karp, M. Grod and S. Stakhurska [1] та T. Melnyk, N. Reznikova, O. Ivashchenko [2], які розглядають основні аспекти трансформаційних змін економічних процесів з урахуванням екологізації та цифровізації. M. Rubmann, N. Reznikova, O. Ivashchenko, M. Rubtsova [3–5] акцентують на поєднанні провідних технологій та екологізації.

В роботі авторів Y. Zaitsev, I. Krysovaty, N. Gavkalova, O. Sobko, V. Boichyk [6] особливу увагу приділено соціальній відповідальності бізнесу, що є запорукою сталого його розвитку.

О. Десятнюк, А. Крисоватий, О. Птащенко [7–9] розглядають основні питання щодо забезпечення безпеки в умовах зеленої та цифрової економік, а також формування комплексного інструментарію для забезпечення сталого розвитку підприємницьких структур.

В роботі О. Desyatnyuk, M. Naumenko, I. Lytovchenko, O. Beketov [10] відзначено аспекти забезпечення фінансової стійкості в умовах трансформаційних змін. J. M. Allwood [11], Н. Мешко, А. Ніколаєнко [12], М. Нагара [13], Р. Набока [14] проаналізували особливості циркулярної економіки, як однієї зі складових сучасної концепції зеленої економіки.

В роботах О. Bulatova, T. Shabelnyk, T. Marena, N. Reznikova [15], J. Doran, N. McCarthy, M. O'Connor [16], D. Galoyan, T. Mkrtchyan, V. Hrosul, R. Buhrimenko, P. Smirnova, H. Balamut [17], J. Gupta, V. Cornelissen, M. Ros-Tonen [18], J. Liu, K. Loan, S. Mousa, A. Ali, I. Muda, P. Cong [19] розглянуто різні аспекти діяльності підприємницьких структур в умовах трансформацій, спричинених розвитком зеленої та цифрової економік.

Наведені вище дослідження підтверджують актуальність та необхідність проведення подальших наукових пошуків і визначення новітніх векторів розвитку зеленої економіки з урахуванням трансформаційних змін сучасного глобального економічного простору.

Метою статті є визначення сучасних трендів розвитку зеленої економіки з урахуванням фінансового та управлінського аспектів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сутність зеленої економіки полягає в інтеграції екологічних принципів в усі аспекти економічної діяльності суб'єктів господарювання, що дає змогу досягти балансу між економічним зростанням, соціальним добробутом і екологічною стабільністю. Та-

кий підхід спрямовано на забезпечення довгострокового сталого розвитку і поліпшення якості життя людей при збереженні природних ресурсів і екосистем.

Спираючись на теоретичні дослідження [1–19], можливим є подати відповідне тлумачення поняття “зелена економіка”. Зелена економіка – це економічна система, яка прагне досягти сталого розвитку шляхом інтеграції екологічних принципів у всі аспекти економічної діяльності, враховуючи: збереження природних ресурсів, зменшення негативного впливу на довкілля, підвищення енергоефективності та перехід на відновлювальні джерела енергії, просування інновацій і нових технологій, підтримку сталого розвитку, стимулювання соціальної відповідальності, інтеграцію екологічних стандартів у бізнес-практики, формування зеленої фінансової системи. Саме тому в подальшому при розгляді основних трендів розвитку сучасної зеленої економіки необхідно розуміти те, що зелена економіка не тільки намагається зменшити екологічні ризики, а й використовує можливості для створення нових економічних і соціальних переваг, сприяючи створенню стійкої і справедливої економічної системи.

Сучасні тренди зеленої економіки відображають глобальні зусилля щодо переходу до сталого розвитку та зменшення негативного впливу на навколишнє середовище. Ці тренди характеризуються впровадженням інноваційних технологій, нових бізнес-моделей та політичних ініціатив, спрямованих на підтримку екологічної рівноваги й економічного зростання. Основні сучасні тренди зеленої економіки систематизовано в табл. 1.

Подані тренди демонструють інтеграцію екологічних принципів у всі сфери економічної діяльності та вказують на зміни, необхідні для забезпечення сталого розвитку в умовах глобальних екологічних викликів.

Сучасні тренди зеленої економіки*

Тренди	Особливості тренду
Відновлювальні джерела енергії	Інвестиції в енергозберігаючі технології зростають, оскільки вони дають змогу знизити залежність від нафтових ресурсів і зменшити викиди парникових газів. Розвиток енергетичних зберігаючих технологій, таких як акумулятори, також стає все більш актуальним.
Енергоефективність і зелена інфраструктура	Інвестиції в енергоефективні технології та будівлі з нульовим споживанням енергії допомагають зменшити витрати на енергію і знижують екологічний вплив. Зелена інфраструктура, така як зелені дахи і стіни, також стає важливим трендом у міському плануванні.
Циркулярна економіка	Циркулярна економіка пропонує альтернативу традиційним моделям "виробництво-споживання-викиди", фокусуючи увагу на повторному використанні ресурсів, переробці та зменшенні відходів. Тренд включає розробку нових бізнес-моделей, таких як оренда замість покупки, а також інноваційні рішення для обробки і утилізації відходів.
Зелені фінанси	Зелена фінансова система активно розвивається, включаючи зелені облігації, екологічні інвестиційні фонди та інші фінансові інструменти, що підтримують сталий розвиток. Інвестори все більше орієнтуються на проекти і компанії, які демонструють екологічну відповідальність і мають позитивний вплив на довкілля.
Технології для сталого розвитку	Сучасні технології, такі як інтернет-речей, Big Data і штучний інтелект, активно впроваджуються для підтримки зеленої економіки. Вони дають змогу оптимізувати використання ресурсів, здійснювати моніторинг екологічних показників та прогнозувати вплив різних факторів на навколишнє середовище.
Зелені інновації	Набирає популярності розвиток нових матеріалів, що мають менший вплив на довкілля, впровадження більш чистих і ефективних виробничих процесів, виробництво "зеленої" продукції, такої як екологічно чисті споживчі товари.
Зелений транспорт	Розвиток сталого зеленого транспорту включає популяризацію електромобілів, гібридних транспортних засобів та розвиток інфраструктури для них. Зростає увага до велосипедних і пішохідних маршрутів, а також до поліпшення громадського транспорту з метою зменшення викидів і забруднення повітря.
Політичні ініціативи	Багато країн впроваджують політичні ініціативи та регуляторні норми, спрямовані на підтримку зеленої економіки. Це охоплює екологічні податки, субсидії на відновлювальні джерела енергії, норми для скорочення викидів і інші регуляторні заходи, що стимулюють сталий розвиток.
Освіта	Освітні програми і кампанії допомагають формувати екологічну свідомість у населення та сприяють впровадженню зеленої економіки на рівні споживачів і бізнесу.

* Складено на основі [1, 2, 6, 7, 11, 14].

У дослідженні сучасних трендів розвитку зеленої економіки необхідно враховувати управлінський і фінансовий аспекти через їх важливість для досягнення сталого розвитку та реалізації екологічних цілей. Взаємодія між цими аспектами забезпечує ефективність впровадження екологічних інновацій і практик, а також підтримує їхню економічну життєздатність. Надалі детально розглянемо кожен із них.

Управлінський аспект зеленої економіки охоплює практики і стратегії, які спрямовані на інтеграцію екологічних принципів у процеси управління на всіх рівнях організації. Він полягає в оптимізації управлінських рі-

шень і дій для забезпечення сталого розвитку, зменшення негативного впливу на довкілля та покращення ефективності бізнесу. Ключові складові сутності управлінського аспекту зеленої економіки подано в табл. 2.

Отже, управлінський аспект зеленої економіки полягає в тому, щоб звести екологічні вимоги і цілі до рівня стратегічних і оперативних рішень, які сприяють зменшенню негативного впливу на довкілля, покращенню ефективності бізнесу та досягненню сталого розвитку.

Фінансовий аспект зеленої економіки охоплює всі фінансові практики та інструменти, які підтримують і сприяють реалізації

Складові управлінського аспекту зеленої економіки *

Складові	Сутність складової
Екологічні стратегії	Заходи щодо зменшення викидів, підвищення енергоефективності, використання відновлювальних джерел енергії та управління відходами.
Управління ресурсами	Впровадження практик, спрямованих на раціональне використання води, енергії, сировини і матеріалів. Зменшення витрат, повторне використання і переробка ресурсів, що стають невід'ємною частиною управлінських практик.
Енергетична ефективність	Впровадження технологій і процесів, що дають змогу знижувати споживання енергії і зменшувати витрати.
Управління відходами	Впровадження систем управління відходами, зокрема політик нульових відходів та екологічних ініціатив, що допомагають зменшити вплив відходів на навколишнє середовище.
Екологічні інновації	Інвестування в нові технології і рішення, які покращують екологічні показники організації, такі як чисті технології, екологічні продукти і процеси, що мінімізують вплив на довкілля.
Управління ризиками	Ідентифікація і оцінка екологічних ризиків, таких як зміна клімату або регуляторні зміни, а також використання можливостей для бізнесу, що виникають в результаті переходу до зеленої економіки.
Відповідальність	Регулярний моніторинг і звітність про екологічні показники та впливи, що може включати екологічні звіти, сертифікації та аудити, які підтверджують відповідність екологічним стандартам.
Освіта	Проведення тренінгів і навчальних програм для співробітників, щоб підвищити їхню обізнаність і навички в управлінні екологічними аспектами.
Залучення стейкхолдерів	Взаємодія з постачальниками, клієнтами, інвесторами і громадами для забезпечення їхньої підтримки і співпраці в досягненні екологічних цілей.
Зелена культура	Формування організаційної культури, що підтримує принципи зеленої економіки, формування екологічних цінностей, заохочення екологічно відповідальних практик та інтеграція екологічних принципів у корпоративну культуру.

*Складено на основі [3, 6, 9, 12, 16].

екологічних цілей та принципів зеленої економіки. Сутність даного аспекту полягає у забезпеченні фінансової підтримки для екологічно чистих проєктів та ініціатив, а також інтеграції екологічних факторів в управлінні фінансами та інвестиціями. Ключові складові сутності фінансового аспекту зеленої економіки систематизовано в табл. 3.

Фінансовий аспект зеленої економіки відіграє важливу роль у забезпеченні сталого розвитку шляхом сприяння фінансовій підтримці для екологічних проєктів та інтеграції екологічних критеріїв у фінансове планування і управління. Також слід визначити основні переваги цих аспектів:

1) врахування фінансових аспектів дає змогу організаціям оцінювати витрати та вигоди від впровадження екологіч-

них ініціатив, таких як інвестиції в відновлювальні джерела енергії чи енергоефективні технології;

- 2) зелений фінансовий сектор, включаючи зелені облігації та інвестиційні фонди, забезпечує необхідні ресурси;
- 3) інтеграція екологічних принципів в управлінські стратегії допомагає організаціям ефективно планувати і реалізувати екологічні ініціативи, забезпечуючи їхній сталий розвиток;
- 4) фінансовий аналіз екологічних ризиків (зміни клімату, зміни регуляторного середовища) дає можливість організаціям підготуватися до потенційних фінансових втрат або витрат;

Основні складові фінансового аспекту зеленої економіки*

Складова	Елементи складової	Сутність складової
Зелене фінансування	Зелені облігації	Фінансування проєктів та ініціатив, які мають позитивний екологічний вплив.
	Екологічні інвестиційні фонди	
	Гранти	
Оцінка екологічних ризиків	Кліматичні зміни	Ідентифікація й управління екологічними ризиками, які можуть вплинути на фінансову стабільність і прибутковість.
	Екологічний аудит	
Екологічні критерії інвестиційних рішень	Екологічні, соціальні та управлінські критерії	Включення екологічних критеріїв у процес ухвалення інвестиційних рішень.
	Інвестування	
Зелені інновації	Інвестиції в R&D	Підтримка і стимулювання інновацій, які сприяють сталому розвитку.
	Венчурний капітал	
Створення зелених фінансових інструментів	Зелені кредити	Розробка і впровадження нових фінансових інструментів для підтримки зеленої економіки.
	Екологічні страхові продукти	
Законодавче забезпечення	Регуляторні стимули	Розробка і впровадження політики та регуляторних норм, що підтримують фінансування екологічних проєктів і забезпечують фінансову прозорість у сфері зеленої економіки.
	Фінансові звіти	
Оцінка	Моніторинг	Оцінка впливу інвестицій на екологічні показники і досягнення сталих цілей.
	Звітність	Регулярні звіти про екологічні та фінансові результати проєктів, що фінансуються за рахунок зелених інструментів.
Залучення стейкхолдерів		Активна взаємодія з усіма зацікавленими сторонами для забезпечення підтримки та участі в реалізації екологічних ініціатив.

* Складено на основі [7, 9, 10, 15, 19].

- 5) врахування екологічних факторів відкриває нові інвестиційні можливості у сферах зелених технологій та інновацій;
  - 6) управлінські практики дають змогу адаптуватися до змін у екологічних умовах і регуляторному середовищі, а також використовувати нові можливості для бізнесу;
  - 7) управлінські стратегії, що охоплюють екологічні принципи, сприяють формуванню корпоративної культури відповідальності і дотримання екологічних стандартів;
  - 8) компанії, які активно впроваджують екологічні практики і демонструють їхні фінансові переваги, можуть залучати більше інвестицій;
  - 9) фінансування інновацій у сферу екологічних технологій допомагає розвитку нових ринків і технологічних рішень, що підтримують сталий розвиток;
  - 10) ефективне управління і реалізація інноваційних екологічних проєктів дає змогу організаціям залишатися на передовій технологічного розвитку;
  - 11) врахування екологічних аспектів у фінансових звітах і стратегічному плануванні допомагає відповідати регуляторним вимогам і уникати штрафів або санкцій;
  - 12) вдалі управлінські рішення, що охоплюють екологічні принципи, сприяють покращенню соціальної відповідальності бізнесу і взаємодії з громадськістю.
- Врахування фінансового та управлінського аспектів у розвитку зеленої економіки є необхідним для забезпечення комплексного підходу до реалізації екологічних

ініціатив, ефективного використання ресурсів і досягнення сталого розвитку.

Висновки. Підсумовуючи вищезазначене, можна констатувати, що врахування фінансового та управлінського аспектів у розвитку зеленої економіки забезпечує комплексний підхід до досягнення сталих екологічних цілей, економічної ефективності та соціальної відповідальності бізнесу, що сприяє сталому розвитку, інноваціям і створенню довгострокових цінностей як для бізнесу, так і для суспільства загалом.

По-перше, управлінський аспект зеленої економіки підкреслює важливість інтеграції екологічних принципів у стратегічне планування та операційну діяльність. Зазначене визначає необхідність оптимізації ресурсів, підвищення енергоефективності, впровадження інноваційних технологій та розробку екологічних продуктів і послуг. Ефективне управління у цій сфері дає змогу компаніям не лише зменшити негативний вплив на навколишнє середовище, а й підвищити конкурентоспроможність на ринку, що все більше орієнтується на сталий розвиток.

По-друге, фінансовий аспект зеленої економіки акцентує увагу на необхідності переоцінки традиційних фінансових моделей та інструментів. Інвестування в екологічно чисті технології і проекти, зелені облігації, а також інші фінансові інструменти, що підтримують сталий розвиток, стають все більш важливими. Це також передбачає управління фінансовими ризиками, пов'язаними з екологічними змінами, та пошук нових можливостей для інвестування в довгострокові екологічні ініціативи.

По-третє, інтеграція фінансового та управлінського аспектів є критично важливою для розвитку зеленої економіки. Обидва аспекти взаємодіють і доповнюють один одного, забезпечуючи ефективну реалізацію екологічних ініціатив і забезпечення сталого розвитку. Фінансовий аспект забезпе-

чує необхідні ресурси й оцінює економічну ефективність екологічних проектів, тоді як управлінський аспект спрямовує стратегії та практики на досягнення екологічних цілей.

Отже, сучасні тренди зеленої економіки вимагають від підприємств стратегічного підходу до управління та фінансування, що дає можливість ефективно реагувати на глобальні виклики і сприяти сталому економічному зростанню.

Список використаних джерел

1. Reznikova N., Panchenko V., Karp V., Grod M., Stakhurska S. *The relationship between the green and digital economy in the concept of sustainable development*. *Econ. Aff.* 2024. № 69. P. 389–399. URL : <https://ndpublisher.in/admin/issues/EAv69n1z15.pdf>.
2. Melnyk T., Reznikova N., Ivashchenko O. *Problems of statistical study of "green economics" and green growth potentials in the sustainable development context*. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2020. № 6. P. 87–98. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2020-6-3-87-98>.
3. Rubmann M. *Industry 4.0: The future of productivity and growth in manufacturing industries*. *The Boston Consulting Group. Inc.* 2015. URL : https://www.bcg.com/publications/2015/engineered_products_project_business_indust_474ry_4_future_productivity_growth_manufacturing_industries.aspx.
4. Reznikova N. *Ecological imperatives for extension of globalization processes: problem of economic security*. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 21. С. 23–26.
5. Reznikova N., Ivashchenko O., Rubtsova M. *Global problems as a subject of interdisciplinary studies in the focus of international economic security and sustainable development*. *Економіка та держава*. 2020. № 7. P. 24–31.
6. Zaitsev Y., Krysovaty I., Gavkalova N., Sobko O., Boichyk V. *Interaction of digitization and corporate social responsibility in the context of sustainable development*. *Econ. Aff.* 2024. № 69. P. 217–227.

7. Десятнюк О., Крисоватий А., Птащенко О. Розвиток фінансового інструментарію бізнесу в умовах цифрової інклюзії. Журнал стратегічних економічних досліджень. 2023. № 6. С. 28–37. URL : <https://econ-vistnyk.knutd.edu.ua/wp-content/uploads/sites/17/2024/03/6-2023-3.pdf>.
8. Krysovatyu A., Desyatnyuk O., Ptashchenko O. Digital inclusion: financial and marketing aspects. Журнал стратегічних економічних досліджень. 2023. № 3. С. 93–102. <https://doi.org/10.30857/2786-5398.2023.3.10>.
9. Krysovatyu A., Desyatnyuk O., Ptashchenko O. (2024). Digital innovations and their ramifications for financial and state security. *AFRICAN JOURNAL OF APPLIED RESEARCH*. 2024. № 10. P. 431–441. <https://doi.org/10.26437/ajar.v10i1.713>. URL : <https://ajaronline.com/index.php/AJAR/article/view/713/441>.
10. Desyatnyuk O., Naumenko M., Lytovchenko I., Beketov O. Impact of digitalization on international financial security in conditions of sustainable development. *Problemy Ekorozwoju / Problems of Sustainable Development*. 2024. № 1, P. 104–114. URL : <https://ph.pollub.pl/index.php/preko/article/view/5325/4341>.
11. Allwood J. M. Squaring the circular economy: the role of recycling within a hierarchy of material management strategies. *Handbook of Recycling*. Elsevier. 2014. P. 445–477.
12. Мешко Н., Николаєнко А. Аналіз впливу екологізації бізнесу на засадах циркулярної економіки на сталий розвиток туризму країн Європи. *European Journal of Management Issues*. 2021. Т. 29, № 3. С. 162–170.
13. Нагара М. Б. Циркулярна економіка: генезис, структура, особливості. *Економіка та держава*. 2021. № 10. С. 68–73.
14. Набока Р. Ю. Концептуальні засади державного регулювання розвитку циркулярної економіки в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 15. С. 136–139.
15. Bulatova O., Shabelnyk T., Marena T., Reznikova N. (2019). Influence of regional financial market models on the structure of global financial assets. URL : https://www.researchgate.net/publication/336137920_Influence_of_Regional_Financial_Market_Models_on_the_Structure_of_Global_Financial_Assets.
16. Doran J., McCarthy N., O'Connor M. The role of entrepreneurship in stimulating economic growth in developed and developing countries. *Cogent Economics & Finance*. 2018. № 6. 1442093. <https://doi.org/10.1080/23322039.2018.1442093>.
17. Galoyan D., Mkrtychyan T., Hrosul V., Buhrimenko R., Smirnova P., Balamut H. Formation of adaptation strategy for business entities in the context of digital transformation of the economy. *Review of Economics and Finance*. 2023. № 21. P. 616–621.
18. Gupta J., Cornelissen V., Ros-Tonen M. Inclusive development. *Encyclopedia of Global Environmental Governance and Politics*. Cheltenham. 2015. P. 35–44.
19. Liu J., Loan K., Mousa S., Ali A., Muda I., Cong P. Sustainability and natural resources management in developed countries: The role of financial inclusion and human development. *Resources Policy*. 2023. Vol. 80. <https://doi.org/10.1016/j.resourpol.2022.103143>.

References

1. Reznikova, N., Panchenko, V., Karp, V., Grod, M., Stakhurska, S. (2024). The relationship between the green and digital economy in the concept of sustainable development. *Econ. Aff.*, 69, 389–399. Available at: <https://ndpublisher.in/admin/issues/EAv69n1z15.pdf>.
2. Melnyk, T., Reznikova, N., Ivashchenko, O. (2020). Problems of statistical study of “green economics” and green growth potentials in the sustainable development context. *Baltic Journal of Economic Studies*, 6, 87–98. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2020-6-3-87-98>.
3. Rubmann, M. (2015). *Industry 4.0: The future of productivity and growth in manufacturing industries*. The Boston Consulting Group. Inc. Available at: https://www.bcg.com/publications/2015/engineered_products_project_business_indust_474ry_4_future_productivity_growth_manufacturing_industries.aspx.
4. Reznikova, N. (2016). Ecological imperatives for extension of globalization processes: problem of

economic security. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investment: Practice and Experience*, 21, 23–26.

5. Reznikova, N., Ivashchenko, O., Rubtsova, M. *Global problems as a subject of interdisciplinary studies in the focus of international economic security and sustainable development. Ekonomika ta derzhava – Economy and State*, 7, 24–31.

6. Zaitsev, Y., Krysovaty, I., Gavkalova, N., Sobko, O., Boichyk, V. (2024). *Interaction of digitization and corporate social responsibility in the context of sustainable development. Econ. Aff.*, 69, 217–227.

7. Desyatnyuk, O., Krysovaty, A., Ptashchenko, O. (2023). *Rozvytok finansovoho instrumentarii biznesu v umovakh tsyvrovoi inkluzii. Zhurnal stratehichnykh ekonomichnykh doslidzhen – Journal of Strategic Economic Research*, 6, 28–37. Available at: <https://econ-vistnyk.knuid.edu.ua/wp-content/uploads/sites/17/2024/03/6-2023-3.pdf>.

8. Krysovaty, A., Desyatnyuk, O., Ptashchenko, O. (2023). *Digital inclusion: financial and marketing aspects. Zhurnal stratehichnykh ekonomichnykh doslidzhen – Journal of Strategic and Economic Research*, 3, 93–102. <https://doi.org/10.30857/2786-5398.2023.3.10>.

9. Krysovaty, A., Desyatnyuk, O., Ptashchenko, O. (2024). *Digital innovations and their ramifications for financial and state security. AFRICAN JOURNAL OF APPLIED RESEARCH*, 10, 431–441. <https://doi.org/10.26437/ajar.v10i1.713>. Available at: <https://ajaronline.com/index.php/AJAR/article/view/713/441>.

10. Desyatnyuk, O., Naumenko, M., Lytovchenko, I., Beketov, O. (2024). *Impact of digitalization on international financial security in conditions of sustainable development. Problemy Ekorozwoju / Problems of Sustainable Development*, 1, 104–114. Available at: <https://ph.pollub.pl/index.php/preko/article/view/5325/4341>.

11. Allwood, J. M. (2014). *Squaring the circular economy: the role of recycling within a hierarchy of material management strategies. Handbook of Recycling*. Elsevier, 445–477.

12. Meshko, N., Nikolaienko, A. (2021). *Analiz vplyvu ekolohizatsii biznesu na zasadakh tsyrkularnoi ekonomiky na stalyy rozvytok turyzmu krain Yev-*

ropy [Analysis of the impact of business greening on the basis of the circular economy on the sustainable development of tourism in European countries]. European Journal of Management Issues, 29(3), 162–170 [in Ukrainian].

13. Nahara, M. B. (2021). *Tsyrukuliarna ekonomika: henezys, struktura, osoblyvosti [Circular economy: genesis, structure, features]. Ekonomika ta derzhava – Economy and State*, 10, 68–73 [in Ukrainian].

14. Naboka, R. Iu. (2021). *Kontseptualni zasady derzhavnoho rehulivannia rozvytku tsyrkularnoi ekonomiky v Ukraini [Conceptual principles of state regulation of circular economy development in Ukraine]. Investytsii: praktyka ta dosvid – Investment: Practice and Experience*, № 15. S. 136–139 [in Ukrainian].

15. Bulatova, O., Shabelnyk, T., Marena, T., Reznikova, N. (2019). *Influence of regional financial market models on the structure of global financial assets. Available at: https://www.researchgate.net/publication/336137920_Influence_of_Regional_Financial_Market_Models_on_the_Structure_of_Global_Financial_Assets*.

16. Doran, J., McCarthy, N., OConnor, M. (2018). *The role of entrepreneurship in stimulating economic growth in developed and developing countries. Cogent Economics & Finance*, 6, 1442093. <https://doi.org/10.1080/23322039.2018.1442093>.

17. Galoyan, D., Mkrtchyan, T., Hrosul, V., Buhri-
menko, R., Smirnova, P., Balamut, H. (2023). *Formation of adaptation strategy for business entities in the context of digital transformation of the economy. Review of Economics and Finance*, 21, 616–621.

18. Gupta, J., Cornelissen, V., Ros-Tonen, M. (2015). *Inclusive development. Encyclopedia of Global Environmental Governance and Politics*. Cheltenham, 35–44.

19. Liu, J., Loan, K., Mousa, S., Ali, A., Muda, I., & Cong, P. (2023). *Sustainability and natural resources management in developed countries: The role of financial inclusion and human development. Resources Policy*, 80. <https://doi.org/10.1016/j.resourpol.2022.103143>.